

MŐRSZKA KRAJINA

Versztveni, politicsni i
kulturni tjednik.

MURAVIDEK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Szhája vszako nedelo.	Megjelenik minden vasár- nap. Előfizetési ára: 1/2 évre 24, 1/4 évre 12, 1 hónapra 4. Külföldre 70., Amerikába 80 Dinár évente.	Redítsztvo i opravnistvo Szerkesztőség és Kiadóhivatal MARKISEVCI p. M. SOBOTA Rokpiszi sze eszi posilajo i sze ne vrnejo. — Kéziratok ideküld- dendők s nem adatnak vissza.	Cejna inseratov za □ cm: Izjave, poszlano, odprta piz- ma 150., réden veliki 1—, máli oglasz 0-70 Din. i dávek. Pri vecskrat popuszt.	Hirdetési árak négyzett cm- ként: Nyiltter és hasonlók 1-50, rendes hirdetés 1—, Apró hirdetés 0-70 Din. és az illeték. Többszörinél engedm.
-----------------------	---	---	---	--

„Magyaron“.

Ez ma már oly elterjedt és ismert szó, hogy az ember szinte álmában is halja (!) ellenségeitől.

A mikor úgy látszik nemcsak minaiunk van e szójárásnak talaja, hanem a velünk egyforma sorsu Vajdaságban is, tán felesleges lesz specialisan fejtegetni e szó eredetét és értelmét, egyszerűen leközzöljük a „B. N.“ e című közleményét, mely a következőkép hangzik, a melynél csak a Vajdaság kitételei helyett Prekmurjél kelj gondolni.

„Ez a szó „Magyaron“ SHS királyságban szálló igéve vált. Mit jelent? De hogy tudja az is aki először használta, még kevésbbé az aki szajkó módjára tovább adja és tovább használja. Ez olyan papagáj szó, a melyet ész nélkül ejtenek ki az emberformájú papagájok. Az az egy bizonyos, hogy megbélyegzőstül használja az aki kimondja. Olyan Káin bélyegformájá, a melyet valakinek homlokára sütve, az egész életén keresztül nem tud tőle szabadulni. Rásütik a magyarra, németre, bunyevácra, románra és szerbre, szóval jó mindenkire, aki a Vojvodinában lakik. Akin rajta van ez a bélyeg, annak érvényesülése lehetetlenné válik.

És ki találta ezt a szót? Itt keletkezett a Vajdaságban. Bűnben született és a becsületeablók használják.

Mikor a szerb hadsereg megszállotta a Vajdaságot, ekkor egy egész lelkiismeretlen strébereknek hada rávetette magát a közéletre. Mindenki koncot akart, ezt pedig úgy vélte elérni, ha ve'e bajban jóban együttélő testvéreit az új hatalom előtt befeketíti.

Az új Káin-nok ekkor találták fel a „magyaron“ leljöt, s akit utjukból el akartak távolítani, az ellen használták. A tisztviselő társát ezzel a jelzővel tette lehetetlenné, a kereskedő konkurensét, a pap a paptársát, aki az uralkodó vallású, az uralkodó nemzetiség tagjaul született a más vallásut és más nemzetiségűt, s ha érvényesülésben ez gátolta, akkor a szerb a szerbet, a bunyevác a bunyevácot „magyaron“-ozta le és ezen az áron övé volt a diadal, Persze később előfordult sok esetben, hogy ilyen holttesteken át hatalomhoz, vagyonhoz vagy konchoz jutott. Káint magát is utolérte a nemezis, egy szerencsésebb törtéti őt tette lehetetlenné azzal, hogy szintén „magyaron“-nak keresztelte. És így lassanként az ószerbiai közvéleménybe is befészkelte magát a „magyaron“ jelző és az a tudat, hogy a vajdaság intelligenciája megbízhatatlan, mert hát saját testvérei sütik reá a Káin bélyeget. Ekkor

a magyaron jelző állam ellenes elemet kezdett jelenteni vagy legalább is olyat, a kiből bizni nem lehet és aki nem akarja szolgálni az új államalakulat érdekeit. Ennek az aknamunkának lehet azután köszönni azt, hogy az exponált állásokba csak is ószerbiai tisztviselőket kezdenek kinevezni, mert úgy a megbélyegzők, mint a megbélyegzettek megbízhatatlanná váltak az ószerbiaiak előtt.

A pénzügy igazgatóságoknál már ki is mondták hogy kerületi vagy tartományi igazgató csakis ószerbiai tisztviselő lehet, akár van hozzá kvalifikációja akár nincs.

Mindennek ellenére még sem okultak az emberek. Példa reá Raics Balázs kath. plébános és országgyűlési képviselő, aki az általa hirdetett felebaráti szeretet jelszavával titkon paktumot köt Radicscsal és a radikális párttal és ebben a paktumban „magyaron tisztviselők elbocsátását követeli.

Azok, akiket Beograd — hogy okkal-e vagy ok nélkül ezt kutatni nem a mi feladatunk, — haza és államellenesnek tart, szintén a „magyaron“-ság bélyegével a haza állam ellenség vádjával igyekeznek megbélyegezni másokat.

A hatalom birtokosai számára, ha ugyan a hatalom képes volna tanulni, — hasznos tanulságot nyuj ez a megállapítás. Legalább kellene megtanulniok, mielőtt elítélnék és existenciát tönkretesznek azért mert valakit „magyaron“-nak neveznek előttük, meg kellene vizsgálni, hogy mi e vád forrása. Nem a kenyéririgység s a hatalom vágy-e?

Prekmurjei specialitásaira majd legközelebbi számunkban visszatérük, ha szerkesztőnk ez ügybeni tárgyalása a járásbírósnál befejeződik.

Nezadovolnoszt vszepovszédik.

Kamasté sze cslovek zglédne, odkudsté kaj csúje, od níkec neprídejo dobri glászi. Vszepovszédik je nezadovolnoszt, nevüpoznoszt z tej szhájajouce poszledice. Kama sze naj tak obrnémó? Gde nájdemo te právi broud, pri sterom od válovjá oszlableno i gnáno ládjo szvojo, kak na gvúšno meszto privézsemo? Z-žsoltára pizátelom níkeliko z-drügim razmejnyem lehko právimo: „Kama bi odísao pred dúhom tvojim i kama bi odbejzsao pred licom tvojim? Csi bi szi vzéo prouti zorje i prebívao bi na nájszkrádnjem kraji mourja: i tá bi me szprevájala i tam bi láda'a“. Zaisztino vszepovszédik je tam .. Sto? Ali ka?... Nezadovolnoszt i nevola!

Csi sze okouli zglédnemo po domovini, po túhinszki orszáaj, vszepovszédik sze szrécsamo zsnyouv. Pri hízsaj med drszinov nezbívanje, vu vészi med sztancsarmi, vu orszáaj v-szkupcsini, pri vládi — no vu vszáksem sztáni je ona nazoucsi i kaksté sze trüdíjo ravnitelje, ocsevje drzsáve, potihšati je nemrejo. Csi jo v ednom kráji nakeliko, teliko obládajo, v drügom kráji sze vsze zvéksov mocsjouu vótere. Rávno je tak, kak on fabulni sárkany, pozoi, stotomi, csi szo edno glavou doli vszekli, na nyé meszto je szedem zraszlo.

Prerazmimo, ka je nezadovolnoszt z ednim vszekajom nemogoucee vó vszejesti, nego po ednom, razmetom naprejvidejni i ravnanyi je jo po vrejmeni mogouce zvrásiti i stero sze neszini szamo ednoga réda interesov dosztájati, nego na cejlom presztóri neszebicsno zvršavati. Ka sze tou nájlezsej i nájhitej zgodí, túdi potrplejnye more meti ino sze vüpati vu oni, kí nas sors vu rokáj májo, da vsze ka csinijo — sze za obcsinszka trüdíjo. Nas sors de tém bole neznoseni, kejm vecs nevüpanya láda vu nami. Právo zadovolscsino gori náidti je na etom szvejtí nemogouce, ali priblízsati jo je mogouce, csi med lüdmí dobravolnoszt, blíznyi lübézen jeszte. Gde vszáki szamo zaszebe dela ino sze szkrbí, tam zadovolnosztí nigdár nede.

Tak szmo sze troustali, ka po groznom krvi prelejávanyi sze szvejt sztzejzni priátelje od obcsütnosztí cslovejsztva navdúseni, szi roké podájo i polozsijo bratinsztva lüdi fundamentom, na sterogn sze gori posztávi lezsejsa bodocsnoszt národa cslovecsanszkoga. Tou nam je dao sze troustati Vilsona návuk túdi.

Ali zaman je vszáki lejpi návuk, steroga ali szvéto pizmo, ali cslovecsanszka vcsenyá tak lepou donejo, csi oni, kí z-szvejta sors v-rokaj májo, nemrejo lübéznosztí temel szpravií.

Sészto leto je zse, ka je to nezgovorno vmáryanje lüdi dokoncsano i escse déndenésnyi sze je nej zbougsao nego, pohúsao sztán národov i boug zná kak dugo de escse trpo.

V-drügi orszáaj je escse véksa nezadovolnoszt. Nezrecsena drágocsa i mála vrejdnoszt pejnež. Pl. d. v-Rusiji, v-Nemkom, v-Ausztrii, na Vogrszkom Sztrájkanye delavcov i csesztníkov, gíbanye komuniz-musa, szo vsze rane vu tejlí országov, stere csi sze nezvrásijo, cejlo tejló cslovecsansztva inficejrajo. Sto bode tou podgovornoszt noszo? Oni kí szvejta sors v-rokaj májo i nepascsijo, sze nyá zvrásiti.

Tizenöt évi súlyos börtönre ítélték a Sztambulijszky-kormány belügyminiszterét.

Négy halálos ítélet.

Szófiából jelentik: A plevljei kerületi bíróság Obovot, a Sztambulijszky-kormány belügyminiszterét in contumaciam tizenöt évi súlyos börtönre és huszévi becsületvesztésre ítélte. Obov ellen az volt a vád, hogy fellázadt a június 9.-én teremtett helyzet és az ellenforradalmi kormány ellen. Ez az első eset, hogy a Sztambulijszky-kormány egyik tagja ellen a bolgár bíróság ítéletet hozott. Obov a Cankov-féle államcsíny idején a külföldre menekült és Daskalov volt prágai és Todorov volt beogradi követtel együtt most Prágában időzik, ahol folytatják az agitációt az új bolgár kormány ellen.

Ezzel egyidőben a plevnai törvényszék első fokon ítélték annak a 85 vádlottnak ügyében, akik a Sztambulijszky-kormány bukása után lázadást kíséreltek meg a törvényes kormány ellen. Négy vádlottat halálra ítélték, két vádlottat életfogy-

tig tartó fegyházra, 70 vádlottat két évtől 12 évig váltakozó tartamu börtönbüntetésre, kilenc vádlottat pedig felmentettek. Az ítélet még nem jogerős, amennyiben az elítélteknek módjukban áll két héten belül fellebbezéssel fordulni a semmitő törvényszékhez.

Az a hír, mintha a törvényszék a volt Sztambulijszky kormány négy miniszterét halálra ítélte volna, teljesen alaptalan. A Sztambulijszky-kormány tagjainak bünpörében a vizsgálat eddig még be sem fejeződött.

A volt miniszterek bünpörében nehézségek merültek fel, amennyiben a szófiai ügyvédi kamara megtiltotta tagjainak, hogy Sztambulijszky minisztereinek védelmét vállalják, mert állítólag nemcsak a sikkasztási vádak, hanem több gyilkosság vádja is beigazolást nyert ellenük.

Nem változik a szlovének politikája.

Zagreb, aug. 20. A Jutarnji List tudósítója előtt a szlovén párt egy vezető tagja kijelentette, hogy habár Korosec nem tudott Radics utazási szándékairól, mert Radics a legutóbbi időkig Zagrebban tartózkodott, a szlovén párt nem látja semmiféle szükségét annak, hogy jelenlegi taktikáját megváltoztassa. Bizonyos az, hogy a szlovén pártnak a jelen időkben igen nehéz a helyzete, de ez még nem lehet ok arra, hogy a szlovének változtassanak az eddigi megállapodásokon és frontot cseréljenek. A szlovén néppárt ősszel újra bevonul a parlamentbe és folytatja az alkotmányrevízióra törekvő ellenzéki munkát.

A szlovén párt el van készülve arra is, hogy ki fogják tessékélni a parlamentből, de éppen ezért folytatja az ellenzéki parlamenti munkát, mert tudja azt, hogy ez úgy a radikálisoknak, mint a demokratáknak kellemetlen. A horvát lap informátora még hozzátette azt is, hogy a szlovén párt-

nak sem most, sem a múltban semmiféle kifogása nem volt az ellen, hogy Radics közzétette az ominózus zagrebbi szerződést. Végül arról szólott, hogy Pasics a legutóbbi időkben többször felszólította a szlovéneket a kormányba való belépésre, de ezt az ajánlatot a szlovén párt erélyesen visszautasította, mert addig folytatni akarják az ellenzéki politikát, amíg el nem érték a szlovén autonómiát és Szlovéniának gazdasági függetlenítését.

Egy tanító

és egy tanítónő szerelmi drámája.

Nem teljesítették utolsó kívánságukat.

Nagyváradról jelentik: Komádi község lakóinak véres szenzációja van. A falu tanítója, Munkácsy Ferenc, pénteken délután Csomor Böske tanítónővel együtt öngyilkosságot követett el a tanítónő lakásán.

Munkácsy Ferenc nős ember volt és boldog családi életet élt mindaddig, amíg a leányiskolába új tanítónőt nem neveztek ki. A leányiskola tanítónőjével a család mihamar jóbarátságba került. A fiatal tanító és Csomor Böske tanítónő között a jóviszony csakhamar forró szerelemmé változott és Munkácsy egyre inkább elhanyagolta hivatását és feleségét. Pénteken délután Munkácsy elbúcsúzott a feleségétől, aki várandós állapotban volt és amikor másnap délig nem tért haza keresésére indultak.

Mindenekelőtt Munkácsy iskolájába mentek, ahol a nagy fekete táblán krétával ez a felírás állott:

„Istenveletek, kedves tanítványaim, többet nem látalak benneteket...”

Munkácsy”.

Ez a pár sor megerősítette a kétségbeesett asszony borzasztó gyanúját és édesapjával, meg már akkor többedmagával együtt benyitott Csomor Böske iskolájának tantermébe is, ahol az ottani nagy fekete táblán ugyanazon szavakat olvashatta „Csomor Böske” aláírással. Erre kétségbeesetten rohantak Csomor Böske szobája felé, amelynek ajtaját zárva találták. Ekkor már előkerültek a hivatalos közegek is, sőt a rendőrök is megjelentek, akik betörték a tanítónő lakásának ajtaját.

Bent szörnyű látvány tárult a belépők elé. Szemben az ajtóval a diványon ült Munkácsy Ferenc és Csomor Böske. Balhálántéka lövéstől eredő seb, amelyből még vékonyan szivárgott a vér. Munkácsy balkezevel a nyakánál átkarolva tartotta a leányt, jobb kezében pedig ott szorongatott egy kis Browning pisztolyt. Köröskörül a diványon pedig valóságos vértócsa mindkettő halott volt.

Az öngyilkosok bucsulevelükben annak az átolsó kívánságuknak adtak kifejezést, hogy együtt temessék el őket különben rettentő átok sújtja egész életén azt, aki ezt megakadályozza. Írták. A lány felháborodott szülei nem engedték a közös temetést és lányuk holttestét hazavitték.

Négy napra rá, hogy a két szerencsétlen eltemették, Munkácsy Ferencné egészséges fiúgyermeknek adott életet. Pár nap múlva pedig a szegény boldogtalan Munkácsy Ferencnéet megtepett, összeroncsolt idegekkel beszállították egy szanatóriumba, mert elméje a súlyos megpróbáltatások alatt elborult.

PODLISZTEK.

Divatavrág.

Z-vesznicskoga decska je detics, z-mladénca pa szoldák pousztao, gléda to ponujano oblejko, pozselej jo. Trbej nyemi jo i küpi jo, szoldák szi jo tüdi küpi naj szamo ednouk doj szlecsé szoldacski mundejr.

K-varaskomi gvantí sze nesikajo rámatni csrejvli, nesika sze zasžukanoga povitjá pantlikni krscák, nesika sze zakrscákóm korina; nesika sze sürki rokávov szrakica, doszta sze nesika, rávno nika nej z-tisztoga, ka je z-douma prineseno. Trbej k-coj tüdi viziki krscák, postérkana szrakica z gorsztojécsim golejrom, trbej divatni pintlin, steri sze gotov dobi vu bautaj, trbej marelo, szuncsevnico, ár tomi trdomi krscákí szunce rávno tak skoudi, kak dé'zd'zi.

Tak bode z-vesznicskoga decskáka varaski cslovek, tak pomali vesznicski gvant na klin pride, gde ga moli kvarijo i cote bode zsnyega.

Jeli sze z-telkim zdaj zse zadovolí toga divata vrág?

Oh nej! On nenáide pokoja nigdár. Ide na szenyá, od meszta, do meszta, z-várása vu vesznice, notri sze potégnovsi v-nisternoga bálisa püto, v-mále vesznicske baute, obhodi mále vesznicske od hizse do hizse, marofe, vsze povszédik, gde cslovek prebiva. I kama ednouk notri sztopi, tam ponujati zácsa szvoje partejko, hváli jo, ráta,

miti sze, nagouszti tak szladko gucsi, tak da bi szipszma csteo, tak maszno zná gucsati, ka sze precí k-nyemi pridrúzi cejli sereg lüdi, moski, zszenszke, deca, ki ga z odprejtimi lampami, ocsmi i gombami gléda jo i poszluhsajo i csüdüjejo sze nad, touv na szto vöszkladjenov doszta féle partejkov, cifrasztov brbrajov, kákse szo do etiga mao viditi prilike nej meli. Kak bi sze tou nebi povidlo, náimre zszenszkan, mládim deklinam, deci, stero sze vsze tak lepou lescso — ali csi je hasznovit i potrejbno, tou niscse ne píta, — küpüjejo je vise cejne.

Vu divata vrági vsze pouka vszeljá radoszt, ár je szvoj cil doszégno: notri je vcejo vu szrdcá lüdi nouva zselejnya, brezi steri szo do eti mao, da szo ji nejszpoznali: lehko bili.

Ali zdaj nyim je zse trbej i terejo sze, da szi morejo szpraviti. I csi je tou nemogoucse, szo nezadovolni. Touzsijo, sztarajo sze nyim szrdcá z-nezadovolnosztjov, z-nevoscsénosztjov i zgübijó volo k-deli. Nevfdi tiszto stero je dobro szamo za tákse szkumnej, kákse drügi májo. Do tega mao sze je doszta bole znao veszeliti zsítiki, kak zdaj. I rávno tou je zselo doszégnoti te hüdi. Blájszenoga i zadovolnoga csloveka je nagno na nezadovolnoszt i zrouk nyemi je vzéo ono skér z-sterov je on szebi ta potrejbna dotejgamao szpraviti szpodoben bio, i z-obema prgiscsoma je dao toriti nájvecskrát za nepotrejbna.

Zgledni sze bár vu lado! Do eti mao je puna bila z-hizsnim plátom, lejde trouble szo sztalé vu nyej, zdaj je pa z-cifrasztími cotami nametana. Glédaj bár vu cérkev idoucse decske i deklíne, kak szo cifraszte, malo fali, ka neletijo.

Ali té gvant je bogme doszta bozsnejsi, kak je bio te prvejsi, domá szprávleni; vu csloveki sze tákse obcsütejnye pobüdi, da bi napouszodo bio prineseni, prvejsi je pa tak kázao, da bi szi vszi lüdjé bratie i szesztre bilé. Tak je lübléni moj — toga divata vrág je raztrgao med nami jedin sztva vezálje i vö nasz je odkapcso z-nase proszloucse i szüno nasz je vu cifránya zsaloszten vrtél. Steri nasz z-sebom vneszé z-velikov bisztroucsov vu nezmerjeno vizikoszt i odnut v-tla vcseszne, da sze vecs nigdár neposztávimo na szvoje nogé.

Sztári nas plács, szüknyeni kapút, lenova, mocsna szrakica, prilicsno z-orehovoga, csresnyovoga leszá zgotovlena hizsna szpráva sze zsalosztno odsztranijo i meszto morejo dati varaskomi, na hrbli z-pojázom obravnanomi z-bozsne materie cifraszto naprávlenomi, tak zvánomi „havelocki“, krátkim bricscsér pantalonom, stero szamo dolik szégnejo i v-strumpfe sze szkríjejo z-bozsni cout zasitój ténkoj szrakici i z-méhkoga bozsnoaga leszá zgotovleni, ali szveklo oblecseni i hamisno pofárbani omári, sztolí, stampeki, steri sze po krátkom hípi razpüsztijo, ár szo szlabo zakeljeni i fárbá tüdi hitro pomedjej. Mocsní nasi sztolci steroga je Boug zná kelki nas dejdek, na dományem grünti zrasztšenoga orejha, csresnye, ali szkourisa narédo i szlanyalo remekno vözelao i radüvao sze nyemi je, ka zsnyim nyegov szpoumenek gori osztáne pri kúsznom póko lejnyi, sze vödene v-preklat, ali na trnác, liki edno, nehasznovito ponücano blágo, stero csi je bár krepko, je zse nahasznovito i na nyega meszto pride okrougloga, resétnoga szedeliscsa, naduzi vugnyenoga nászlonya filigránno naprávleni pré-

LÉLEK FUVOLA

Est—Éj—Hajnal

ESTEFELÉ...

ha unos-uton végig rovom az uccákat,
Estefelé, ha elfog a hangulat
Fajón száll rám a minden kinja:
Fáj a jelen, fáj a jövő, fáj a múlt,
Estefelé...
Estefelé minden vagyok és senkisem.

ÉJFÉLFELE...

ha bevégezem utamat,
Éjfélfele, ha álom márja szememet:
Enyhén száll rám s bubosgatja lelkemet.
Éjfélfele, ha rózsás álom cirogat —
Estefelé ezerjőfű a gondolat:
Merre járok, mindenfelé boldogan
Kacsingat rám a minden kincse:
Csoda-város az aranyliget bűbája...
Éjfélfele király vagyok és ajkamon
Hajlott-testű princ-k csüngnek s parancsom:
Messzerebben, míg méltázva hallgatom
... Álmodom...

HAJNALFELE...

fürge nap szállja meg ablakom,
Sugárral szétrepesztí trónusom...
Hajnalfele!
... Hajnalfele, úgy fáj, ha éjjel álmodom!
HALÁSZ P. LAJOS.

GLASZI. — HIREK.

— **Harangszentelések.** Mint értesülünk szeptember hó 2.-án nagy ünnepek keretében fogják felszentelni Petrovcin n. g. az ev. templom ujonnan beszerzett két nagy harangját, melyeket a hívek nagy áldozatkészséggel szereztek be. — Sztanyovcén szeptember hó 16.-án szentelik fel a község ev. lakosságának szívélyes adakozásából ujonnan felépült és vett kápolnájuknak és két, összesen 134 kg. súlyu harangjuknak. Utánna Pörs vendéglőben lakoma és táncmulatság.

— **A kettősbirtokosok kérdésének rendezése.** A pénzügyi, belügyi és külügyi minisztériumok kiküldöttéből összeállított bizottság foglalkozott a

kettősbirtokosok kérdésének rendezésével és erre nézve egy új rendeletet szövegeztek meg. Ezt a rendeletet azonban, életbeléptetése előtt még egy szélesebb körű bizottság fogja felülvizsgálni. Mint értesülünk, a magyarországi 10 km-es zóna iránti szerződés is meg van, csak még kezdetét nem vette. Igazán kíváncsok volna már, ha megtörténne.

— **Halál a kuthan.** Cipott Ilona tešanovci lakost f. hó 20.-án reggel a kuthan találták összeroncsolt testrészekkel — holtan. Hogyan került oda még nem bizonyos, de a gyanu veje ellen szól, mivel állandóan hadilábon álltak. Helyszüke miatt részletesen a jövő számunkban hozzuk.

— **Szervezett rablók nyomában.** Csendőrségünk éber munkájára vall ezuttal úgy ez, mint az alábbi esett is. Felső Adriánodon egy nagyszabású szervezett rablóbanda nyomára jöttek rá, kik már többrendbeli kisebb-nagyobb lopást, rablást követtek el. Ezek műve kereskedők kirablása s az 1600 dollár »zsákmánya«. Körülbelül Adriánon fele jó polgára érdekelve van az ügyben. Főcinkosait f. hó 21.-én átadták a bíróságnak.

— **Radics Stevan** je zaisztino odísao v tujino brez poutnoga liszta i je zse v Angliji, gde od nasi razmer naprejdávanye obdrzsáva. Vsze tiszte, ki szo nyega prejk granice zprevájaj, je oblaszt aretirala.

— **Zvoné poszvetsávanye boude** szept. meszeca 2.-ga v Petrovci, 16.-ga pa v Sztányovci, z dárov ev. prebiválcov. V obema mesztoma de velik parádija, za stero szo zse príprave velike.

— **Granicsni obracsáj** med ogrszkov i Jugoszlávijov je — kak sze csüje — zse szklenjeni i sze v krátkom zacsne kak je tou i z austriov. Isztina prevecs potrebno bi bilou kak náj prvlé.

— **Csi szi betezsen** — meri. Edna pritozsba je prednami, stera je interessantna záto, ár nam dá znati, na keliko szmo v nevarcsinni pred nikákimi, ki za szvojo krite drüge notri namácssejo i csirávno je lázs, dönok oblasztí verjejo. Edna goszpá v M. Soboti je zavolo beteg na Ogrszkom bila i da szi domá poglédne szvojo deco i vérsztvo je domou prisla. Eden miadénics je pa med tem brez poutnoga liszta prisao eszi i szo ga zgrabili. Pri zaszlisanyi je tüdi-pravo ka je tá goszpá v Zalaegerszegi hodla v tábor internancov gde je tüdi on büo. »Tou bi moglo bidti nikak ka je escse snejg sou« i jo zdaj v kánikuli po gvanti szpoznao. Csi szi rávnocs miszlimo, ka te i zdaj v kánikuli ednáki gvant nemre nosziti, tüdi namre isztina biti, ár za sztálno ne potrdi on. I oblaszt dönok

szamo za volo trdítvi nescse vidíratí te goszpé poutni iszt, da bi lehko sla szvoje zdrávje iszkat. Miszlimo, da je potváratí lehko delo, ali poszvedocsiti tesko, záto takse vórvati i drüge od nyé pravice odtegnoti — neszmi. Ka pa csi bi té cslovek povedo aa nikágoga ka je edno miliárdo vkradno, szamo naj szebi olehsa, bi tüdi vervano bilou?

— **Bujta, ali sze bujla.** Cipott Ilona vertinyo v Tešanovci, szo t. m. 20 oga v gojdo z vküper szpotrejtin tejlom v sztá, mrtvo najslí. Kak je tá prisla, je neznámo, ali potvorjeni je zet, szkem szta sze vszigdar pernyala. Drügi tjeden vecs.

— **Organizerano touvajszo bando** szo zsandárje zaszlejdili v Adrianci na gor. stera je zse dúgi cajt v sztráhi drzsála celo kroglinó. Podroubnom escse neszmi vecs, ali kak je csüti, té vesznice szkoro polovico dobri vértov je zráven. Zsandárom k toj prilíki gratuliramo.

— **Draga drva.** Titán János černelavski pintés kocsmé lásztík i Frankovszki postár je dneva 23. VIII. 1923 obszojeni pri okr. szodniji v M. Soboti na 5 dnevni zápor z ednim posztom, ár je z loga grofa Szapáryja v szpodnyi Salamonci pou meter klafta drv vkradno. Zráven toga pa escse more plácsati za drva 3200 koron i logári Horváthi, ki je tolvájijo za szledo 800 koron. Tou je prav zaneszlivec za vodsztvo poste i za lasztínstvo »pintés kocsmé« koncessijo!

— **Neszrecsa pri matilnici.** Tm. 18-ga je v Markiševci masin mláto i gda je z psenicov szkoucsao, szo masin doli sztavili i szo masinisztí premínjávali résata. Gda szo masinisztí sztém zaposzleni bili i je masin henyávao, je v ednom meg-nenyi prisao na mlatilnico 11 lejtí szin g. Sinko obcse poznánoga natákara, iv escse eden pár obracsájov csinoucsi drumlin nogou notri djao, steri nyemi nogo v glejsnyi zlámo. Nahitroma szo ga pelali v spitao v M. Soboto, gde szo nyemi nogou pod kolenom szrecsno amputerali. Sztarisje vecs opozornosztí na málo deco!

Pejnezi — Pénz.

1 Dollár	= Kj 370—
100 Kor. Budapest	= » 2—
100 Kor. Becs	= » —50
1 lira	= » 16—
Zürichben 100 Dinar	= 5·80

Szloboud.

Vszem mojim prijátéom, kolégom, poznancom, bivsim vucsenikom, od steri szloboud vzéti szam prilíke nej meo: po etoj pouti právim z szrcé szhájjajoucsi zbougom. Odhájam od vász. ali szrcé i dusa moja pri vász osztáne. Vasa bolezen je moja bolezen, vase zselejnye je moje zselejnye. Obdrzste me vu dobrom szpoumenki, kak i jasz vász obdrzsim. Vu trousti pávidejnya:

Polgár Sándor
vucsitel.

KINO^v Murski
- Soboti

Naznányam

postüvanomí obcsinsztvi i c. prijátéom „Kinoja“, da 2-ga szeptembra 1923. znouvics i z nájmodernejsimi filmi zacsнем predávanya. Za obilen óbiszk

sze priporocsa
GUSTAV DITTRICH
lasztík.

cimbne ali szlabe posztáve sztolec, na steroga je komaj szlobodno doli szejszti i Boug vari ka bi zsmetnejsi cslovek nanyega szeo, ár sze poderé. Csi bi té sztolec gücsati znao od vecs sztojin bi nam doszta znao pripovedávati Gücsao bi nam od onoga sztároga dejdeka, ócsáka, ki je na tom fundusi, na sterom mi zdaj zsvémo ono drejvo szadio, cejpo i gori gájo, z-steroga je on naprávleni. Gücsao bi nam od onoga pokolejnya nasi prehodnikov, ki szo doszta lejt nyegov szád vszávali, stere je on hráno; gücsao bi nam od onoga mouzsa, ki je nyega narédo szvojim osztankom; gücsao bi nam od oni pokolejny, sterim je on haszno, opomínao bi nász natou, ka je ono pokolenye vecs vrejdo bilou, kak zdsánye, vecs je razmelo, z-ménsim sze je zadovolilo, znalo sze je za szébe szkrbeti i szvoje vérsztvo v-táksem rédi meti, da je ono to potrebno navéksé szamou od szébe, z-szvojega pouva znalo szebi poszkrbeti. Zagvüšno bi sze zsalosztno touzso, ka ga nezahválno nepostúje vezdsánye pokolejnye, steroga prehodnihom je on na tak veliki haszek bio i na szlúzsbo bi znao bidti escse dngo lejt etomi pokolejnyi i escse nyihovim pohodníkom, csi bi ga neszmileno nebi vö z-hizse na trnác sztírali, gde zagvüšno preidti má.

Ze vszej tej sze ócsiveszno vídi ka je divata vrág nej nas dober tanácsnik. Ne csiní prav, kí vu vszem nyega bouga i nyega naszledúje. Vö sze kázse tüdi tou, ka kí povouli hodi i obilno nagosztsáva pozselejnya, tomi sze glászi sztrádanye i nevola. K-koncovi sze vídi tüdi tou, ka divata vrág millio i millio lüdi za norca má. Tak nam dá stímati, da sze mi radújemo, ka szmo szrecsnejsi, csednejsi,

sparavnejsi, kak szo nasi prehodniki bili. I mi millio lüdi drejmajoucs zanyim idemo. Z-tejta naséga krvávim znojom tesko priszkrbleni szád neszpa-metno nyemi noszimo vu nyegov dnanemajoucsi szakel, líki szo dávni Amerikanszki divji sztancsarje erdésokufrene kouzse négerje, za krhéce, bliscsécse, previdne pomálane glazsojne i za drüge, ócsam sze povidno brbrajo tádávali szvoje zláte pejneze, tak sze mi tüdi za etakse bojdikaj brgüse vlecsémo.

Vis tí Juliska zakaj szi dála gori szkondrati tvoje lepou v-kito szpletene i z-pantlikom osznájzsene vlaszé? Tak stímas ka szi goszodicsina? Nej szi! edna divata vragej gibajoucsa bába szi, stero on po szvojoj vouli cuka szemtá.

Oh Juliska csi bi tí i tvoji jezero i jezero túvárisov tou mogli doprineszti, ka bi len i kounuple pouvale, nyé szküble, rilale, namákale, pleját dejvale, trlé, prele, i tkalé: divata vrági bi mraknolo i z-szramotov bi vküper poubrao brbrajo szvojo i v-drúgom kráji bi probao szrecso.

Lüdjé premislávajte szi od eti neprejdáni, jeli náidete kaj isztine vu nyí? Lüdjé, zamerkajte szi ka je med nami tiszti nájszrecsnejsi: kí menyé zselejnya, kak prémocsnoszti má. Vesímo sze mi tüdi, prészti, tkali, réditi naj bou nasa dusa bogatejsa vu veri, vu iszkanyi tí bozsicsni, kak pa vu obloszühnoszti précinbe zselejnyi.

Naj nema ober nász obládnoszti divata vrág!

(Konec.)

Gazdálkodás

Sertéseinknél

sokszor előforduló eset, hogy a hátsó felüknel egyszerre mintegy bénákká válnak, úgy hogy alig vánszorognak. Oka ennek a beteg állapotnak, mely a reumához hasonló, lehet hűlés vagy pedig gyomorrontás, elrontva bő gabonaszem etetésétől.

Az ily sertések leginkább alomba huzódva szeretnek feküdni, néha-néha lihegve és nyögve. Keltésre is nehezen kelnek, mert minden izmuk fáj. Csupa fájdalomtól remegnek. Menésnél hűzzák mintegy a hátsó részüket maguk után. Az évés nem izlik nekik, inkább szomjasak. Ha ezen betegsük sokáig eltart, azon részükben sokáig nyomorak maradnak.

Ez a betegség leginkább úgy keletkezik, ha hirtelen megüünk át a sovány ételek adásáról a szemes etetésre vagy ha az állat mohón tul eszi magát gabona szemmel, különösen akkor ha a szem romlott volt. Gyógyításnál természetes legelőbb az okot kell megállapítani.

Minden esetben az ily állatot meleg helyen kell tartani és jól almozni. A beteg testrészeket mindennap jól be kell dörzsölni langyos terpentinnel kevés kámfor keverékével. Meleg halzsir szintén ajánlatos. Ezenkívül egész testüket is meg kell dörzsölni (massírozni).

Ha a betegség oka a tul sok szemesgabona (különösen ha romlott) falása, mindenekeftől fontos, hogy az állatot ne tartsuk bezárva, hanem mozogják. Mint belső orvosság ajánlatos ily esetben a törött lenmag főzete, amelyhez egy kevés glauber só keverendő. Ezen főzetből naponta 3—4-szer adjunk a beteg sertésnek. Végre eledelül csak ivóst adjunk korpával, savanyu tej, főtt répa stb. Súlyosabb esetekben állatorvosi segítség feltétlenül szükséges.

Vérsztvena.

Štev. 341/1923.

Razglas

o vložitvi prijav za odmero davka na poslovní promet za davč. leto 1923.

I.

Na podlagi člena 10 zakona o davku na poslovni promet z dne 31. I. 1922, štev. 20. Ur. lista za 1922. se pozivljajo vsi davčni zavezanci, da predložijo za vsaki obrat ali podjetje, katerega promet je bil v letu 1922 večji kot 15.000 Din pa ni ni pre ni presegel 360.000 Din, potem vse svobodne profesije (odvetniki, notarji, zdravniki itd.) brez ozira na višino prometa — zaradi odmere davka na poslovni promet za davčno leto 1923 — predpisane prijave pri davčnem okrajnem oblastvu v Murski Soboti v času

od dne 21. avgusta do dne 3. sept. 1923 z navedbo, kolik je bil promet v letu 1922 in z vsemi podatki, potrebnimi za pravilno ocenitev opravljenega prometa, odnosno dololočitve davčne osnove za odmero davka.

II.

Podjetja zavezana javnemu polaganju računov, družbe z omejeno zavezo in vsi oni obrati in vsa podjetja, katerih promet je presegel v letu 1922 360.000 Din, morajo voditi „knjige opravljenega prometa“ in na koncu vsakega trimesecja, najkasneje v 30 dneh po preteku vsakega trimesecja vložiti prijavo pri okrajnem davčnem uradu in plačati odpadajoči davek.

III.

Obrate otvorjene med davčnim letom je pri-

javiti v 4 tednih pri pristojnem davčnem oblastvu ter napovedati promet, ki se previdoma doseže v obratu od poletka obratovanja do konca davčnega leta.

IV.

Vse pravne i fizične osebe ki ne plačujejo pridobnine, kakor tudi osebe, ki izvrše slučajen promet stvari v zmislu zadnjega odstavka člena 4 zakona morajo v 14 dneh od dne opravljenega prometa, vložiti predpisano prijavo ter plačati na ta promet odpadajoči 10/0-ni davek pri onem davčnem uradu, ki je glede na kraj opravljenega prometa teritorialno pristojen za pobiranje neposrednih davkov.

Prijave je podati po najboljši vednosti in vesti. Prikrajšanje in utajevanje se kaznuje po čl. 1 zakona.

Predpisani obrazci na prijavo se dobivajo pri davčnih uradih odnosno jih je napraviti po obrazcih objavljenih v Ur. listu št. 59 z dne 3. VI. 1922.

V.

Kdor ne poda prijave v predpisanem roku, odnosno napove manjšo nego dejansko svoto opravljenega prometa, tamu se odmeri davek na podstavi uradnih pripomočkov in davčni zavezanec izgubi — nevarno kazenskim pravnim posledicam čl. 12 in 13 navedenega zakona — pravico pritožbe proti odmeri.

VI.

Oproščeni prijavi in plačevanja tega davka so: kmetovalci glede prometa z lastnimi pridelki vseh strok kmetijstva, mali obrtniki (čevljarji, kovači, mizarji, krojači in dr.) ki se bavijo samo s popravili, izdelujejo in predelujejo blago samo po naročilu vendar brez pretežnega sodelovanja kapitala (stalnega ali obratnega) t. j. če temelji promet v glavnem na delavni moči (brez motorjev itd.) in če delajo poklicno največ dvema pomočnikoma ali uslužbencim (učencema). Nadaljne oprostitve glej pod členom v etiranega zakona, V Murski Soboti, dne 14. VIII. 1923.

Davčno okrajno oblastvo.

Trzsne cejne. Kereskedelmi árak.

Blágo — Áru.

100 kg.	Psenica—Buza	K	1400—
»	Zsito—Rozs	»	1200—
»	Ovesz—Zab	»	1300—
»	Kukorca—Tengeri	»	1400—
»	Proszou—Köles	»	1200—
»	Hajdijna—Hajdina	»	1200—
»	Graoka—Bükköny	»	2000—
»	Otroubi (psen.)—Korpa (buza)	»	1000—
»	Szenou—Széna	»	300—
»	Graj—Bab	»	1600—
»	Krumpise—Burgonya	»	400—
1 kg.	Lenovo sz.—Lenmag	»	—
»	Detelcsno sz.—Löhermag	»	—

III. II. I.

»	Bikovej	»	—Bika	»	50—55—60—
»	Telice	»	—Üszö	»	50—55—60—
»	Krave	»	—Tehén	»	30—35—45—
»	Teoci	»	—Borju	»	70—80—
»	Szvinýé	»	—Sertés	»	95—105—
»	Mászt l-a	»	—Zsirl-ö.	»	216—
»	Zmoucsaj	»	—Vaj	»	140—
»	Spej	»	—Szalona	»	160—
1	Belice	»	—Tojás	»	7—

ELADÓ

jó karban lévő **zongora**.
Megtudható Gáspár József
kereskedőnél v Murski Soboti.

RED STAR LINE

Antwerpen—New-York

s čuvenimi belgijskimi parobrodi

„BEUGENLAND“

najnovejši, največji in najhitrejši parobrod
Red Star Linije

Največja udobnost, najmodernejša urejenost
v kabinah in tretjem razredu.

IZVRSTNA HRANA.

Vsa pojasnila dajajo brezplačno zastopstva

RED STAR LINE:

BEOGRAD, Karadjordjeva ulica broj 91.

ZAGREB, Trg I. broj 16.

LJUBLJANA, Marijin trg št. 2.

GRUŽ, Obala.

BITOLJ, Bankarska ulica broj 12.

LEJSZ ZA CIMPER I DRVA
sše lahko naroucsi pri
FUJSZ JANEC OTTOVCI
Po niszikoj cejni!

Mali glászi.

Mindenkinek figyel-
mébe! Mindennap le-
het kapni fagyaltot és
friss süteményeket. özv.
Novák Szidonia cukrász-
dájában Murska Sobotá.

Naznánye! Vszáki dén
dobi fedica (fagyalt) i
frisko szpecsenyé vu No-
vák Szidonei cukrárné
v Murski Soboti.

Novoszt! Naznányam Novoszt!

postüvanomi obcsinsztvi, ka v
krátkom odpem v M. Soboti
delavnico i sže dobi ino dela
vsze felé kamenje kak grobovni
i cerkevni z szivo, csarno i
beloga marmora steri sže lahko
poglédnejo pri:

JOSEF MOČNIK

zacsaszno Hodos ideiglenesen

v krátkom || rövidesen

v MURSKA SOBOTA-ban

SIRKÖVEK szürke és fehér
márványból kaphatók, mint grá-
nit, szianit és labradorból. El-
vállal mindennemü templomi
munkálatokat, ugymint beton
és művészi munkák elkészítését.

Ujdonság! Figyelem! Ujdonság!

Előfizetések és hirdetések a Prek-
murska tiskarnában is felvétetnek.

H R A N I L N I C A v M U R S K I S O B O T I

Prej — Ezelőtt

M U R A S Z O M B A T I T A K A R É K P É N Z T Á R

(SZTÁRA GASZA)

Stampano v „Prekmurski Tiskarni“ v Murski Soboti.

Z VRSÁVA VSZE BANCSE DUGOVÁNYA.
MINDEN BANKSZAKMÁBA VAGÓ ÜGYET
LEBONYOLIT.

V ZVÉZI ÉRDEKKÖZÖSSÉGBEN
Z „JADRANSKA BANKA BEOGRAD“-AL

Podgovornik, lásztnik i vödáynik Kühar Stevan Márkisevci.